

TRAKYA YAYINLARI

SONRA BELİN DOKÜMAN

10 OCAK 1994

3478. Çelebioğlu, Âmil: Ali Nihad Tarlan / Âmil Çelebioğlu. - 1. baskı. - Ankara, 1989. - 191 S. : Ill. - (Kültür Bakanlığı yayınları ; 1084 : Türk büyükleri dizisi ; 120)
Inhalt d. türk. Titels: Der Literaturwissenschaftler Ali Nihad Tarlan, 1898 - 1978.
ISBN 975-17-0487-1

9 E 873

030378
46151060
Amil
-130382
TARLAN
Ali Nihad

MİLLİ KÜLTÜR

BİR HAYRANINI (*)

PROF.DR.ÂMİL ÇELEBİOĞLU'NU (**)

KAYBETTİ

Doç.Dr. Abdulkerim ABDULKADİROĞLU(***)

Allâh ve ahiret günü inancını çoğu kere yekdiğeriyle birlikte geçer ve ikisi bir arada daha değişik bir mânâ ifade eder. Çünkü ahiret gününe inanan ve o kaçınılması mümkün olmayan müthiş günde başına gelecekleri bir an düşünen insanın Allah'a olan inanç bağı daha değişik ve simsıkı olur. Kâinatın Hâlıkı ve ondaki tecellilerin gerçek tasarruf sahibi olan Allah'ın huzurunda aczini, hiçliğini anlar da âdeta ölmeden önce ölür. "Ölmeden önce ölünüz."¹ şereflî sözü² bu hususu ifade için söylenmiştir. Meseleye bu açıdan bakan inanmış herkes nefis muhasebesi ile karşı karşıya kalır ve

- Küçük çocuğa bak, ona akıl ulaşacaktır; fakat yaşı geldikçe, kalemler yürümez.

Kutadgu Bilig'den

"Nefislerinizi, (onlar) hesaba çekilmezden önce hesaba çekiniz."³ hadisi tecelli eder. Bu tecelli altında mü'min, tam bir "Hiç" olduğunu anlar; bu hâl onu maddî ve manevî olarak yüceltir. Bu yazıya konu merhumdan söz ederken hayatı, herşeyiyle bu ölçüler içinde geç-

miş olan bir örnek insanı bizde bıraktıklarıyla anlatmaya çalışacağım.

Yazı yazarken zaman zaman değişik boyutlu sıkıntılara düşeriz. İlmî yazılarda belirli bir noktaya ulaşırsak bile, birdenbire araştırmanın derinleştirilmesi ihtiyacını duyarız. Bu sıkıntıları

(*) Merhum "Hayrânî" mahlasıyla şiirler yazdı. Her iki kelimenin Osmanlıca imlâsı aynıdır.

(**) 20 Nisan 1934 (Hz. Peygamberin doğum günü) Karaman - 2 Temmuz 1990 Mekke. Ali Rıza Bey ve Fevziye Hanımın oğulları (baba tarafından Mevlânâ soyundan), evlilik 2 Ağustos 1964, Zühal Öztekin ile; çocukları Âdile (1967-1980) Emetullah (1970), Celâleddin (1975); 7 yaşında iken ailesi Karaman'dan İstanbul'a göçmüş, Salacak İlkokulu, Paşakapısı Ortaokulu, İstanbul Erkek Lisesi (1955), daha sonra Hukuk Fak.den terk, İ.Ü.Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı İle Sanat Tarihi Bölümlerinden (1961) mezunu; 1962-1964 Askerlik hizmeti; 1964-1965 Konya Erkek lisesi Md. Yrd. ve Edebiyat ve Sanat Tarihi Öğretmeni, 1965 Konya Selçuk Eğt.Ens.Türk Edebiyatı Öğretim Görevlisi, 1966-1971 İ.Ü.Edebiyat Fakültesi TürkDili ve Edebiyatı Bölümü asistanı, 1971-1977 Erzurum Atatürk Ü.İslâmî İlimler Fak.Tasavvuf Edebiyatı Öğretim Görevlisi, 1977-1982 Ankara H.Ü.Sosyal ve İdarî Bilimler Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Böl. Öğretim Üyesi, 1982 Profesör, 1982-1983 M.Ü.Atatürk Eğt.Fak.Dekani; 1983-vefatına kadar, aynı üniversiteye bağlı Fen-Edebiyat Fak.Türk Dili ve Ed. Böl.Öğretim Üyesi; Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü MuhabirÜyesi, Selçuk Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Danışma Kurulu Üyesi. T. İş Bankası'na tertip edilen "Yunus Emre Eser Yarışması" seçici kurulunda bulunuyordu.

(***) Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi.

1 Bu hadis için bkz. Keşfü'l-Hafâ..., İsmail b.Muhammed el-Aclûni, Halep, ?,c.2,s.402, Hadis nr.2669

2 Merhum, "Bazıları hadis falan dendiğinde yanlış değerlendiriliyor. Konunun kültürüne de vakıf değil, bir konuşmamda hadis yerine şereflî söz tabirini kullandım." demişti. Hatırasına hürmeten yazıyorum.

3 Bu hadis için bkz. Tirmizi, Kıyame Bahsî, Bab 25.

Halen 60 yaşında olan Muharrem KÜÇÜKDAĞ'ın okunmak üzere TRT'ye verdiği türküleri şunlardır.

Türkünün Adı	TRT'ye Verildiği Tarih
1- Necibe Hanım,	1952
2- Başındaki Yazmayı Sarıya mı Boyadın,	26.2.1953
3- Yuvalının Kızları,	16.9.1953
4- Nermin Hanım,	16.9.1953
5- Kiprit Koydum Kutuya	16.9.1953
6- Kalenin ardı Pınar,	26.2.1953
7- Aman Çakar Oğlan,	10.3.1957

KAYNAKÇA

- 1- Kültür Bakanlığı, Halk Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Arşivi,
- 2- ŞAHİN Hasan - Ürgüplü Refik BAŞARAN, Türk Kültürünü araştırma Dergisi, Yunus Emre Özel sayısı, 1991/1
- 3- Merhumun oğlu Muharrem KÜÇÜKDAĞ ve Kızı Hidayet KILIÇ'dan elde edilen bilgiler.
- 4- Türk Halk Müziği Repertuan, Yayın No. 32 (1987-TRT. Müzik Dairesi)
- 5- Yurt Ansiklopedisi (Nevşehir Sayısı, Sayfa 6128)
- 6- Avanos'lu Mustafa ORMAN ve Avanos'lu Fabrikatör Erdoğan AĞCA'dan alınan bilgiler.
- 7- Nevşehir Folkloru, 1598 - Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Arşivi YB.82.0035 (1982)
- 9- Nevşehir İli Alan Araştırması, 1569, Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Arşivi YB.82.0029 (1982)

TÜRK HALK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMALARI 1992.

Ankara - 1992, s.141-145. D. 1063

MADDE YAPIMLANDIKTAN
SONRA GÖLEN DOKÜMAN

09 HAZİRAN 1995

TÜRK FOLKLORU BİR UZMAN HOCASINI, PROF. DR. ÂMİL ÇELEBİOĞLU'YU KAYBETTİ (1934 - 1990)

Doç. Dr. Abdulkerim ABDULKADİROĞLU *

Türk eğitimine olduğu kadar milli kültürümüze ve folklorumuza otuz yılı aşkın bir süre hizmet etmiş, her zaman ve her yerde sevilip sayılarak geride fevkalâde müsbet izler bırakmış olan Prof.Dr. Âmil Çelebioğlu'nu, 2 Temmuz 1990 günü Suudi Arabistan'ın Mekke Şehri'ndeki tünel faciasında, hayatının en verimli çağında kaybetmiş bulunuyoruz.

Merhum, Eski Türk Edebiyatı Profesörü idi fakat gerek bizzat ortaya koyduğu çalışmaları, gerekse telkinleri ve bilim uzmanlığı ile doktora düzeyinde yetiştirdiği öğrencileri vesilesiyle, konulara tek bir pencereden bakmak gibi dar görüşü yıkmada başarılı olmuştur. Kendi ifadesiyle söyleyecek olursak: "... Halk ve divan edebiyatımızı, bütünüyle birbirine aykırı veya farklı göstermek, onları, ayrı bir kültürün ve zevkin mahsulleri imiş gibi kabul etmek ve devamlı olarak bu şekilde ele almak doğru değildir.", "... neticede, aynı milletin malı olarak bunların temelinde zevk, duygu, heyecan ve fikirde birlik ve beraberliğin mevcudiyeti, tabii olduğu kadar zaruridir de..."¹

1 Bkz. Âmil Çelebioğlu, "Karacaoğlan da Divan Şiiri Hususiyetleri", Türk Folkloru Araştırmaları 1984, Ankara, 1984, s. 17-30.

ÂMİL ÇELEBİOĞLU'NUN HAYATI VE BİBLİYOGRAFYASI

NIHAT ÖZTOPRAK*

I- HAYATI

20 Nisan 1934 tarihinde Karaman'da doğdu. Babası Ali Rıza Bey, annesi Fevziye Hanım'dır. Dedesi Ebûbekir Çelebi (Zükür Çelebi) son Karaman Mevlevihânesi şeyhidir. 1941'de ailesiyle birlikte İstanbul'a gelerek Üsküdar'a yerleşti. Salacak İlkokulu, Paşakapısı Ortaokulu ve İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi (1955). Önce İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kayıt yaptırdı. Bu Fakülteye devam ederken hiç tanımadan tesadüfen misafir olarak girdiği Prof. Dr. Ali Nihad TARLAN'ın bir dersinin tesiriyle İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne geçti. Aynı Fakültenin Sanat Tarihi Bölümü'ne de devam ederek ikisinden de diploma aldı (1961). 1962-1964 yıllarında askerlik görevini yaptı. 2 Ağustos 1964'de Zuhâl ÖZTEKİN Hanım'la evlendi. 1964-1965 yılları arasında Konya Erkek Lisesi'nde Edebiyat ve Sanat Tarihi Öğretmenlikleri ile Müdür Yardımcılığı görevinde bulundu. 1965-1966 ders yılında Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü'nde Türk Edebiyatı Öğretim Görevlisi olarak çalıştı. 1966'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne asistan olarak girdi. Bu arada 1967'de ilk çocuğu oldu. Âdile ismini verdiği bu çocuğunu 1980'de trafik kazasında kaybetti. İkinci kızı Emetullâh 1970, oğlu Celâleddin Muhammed Ergün 1975'de dünyaya geldi. 1971'de Erzurum Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesine geçti. Aynı yıl "Yazıcıoğlu Mehmed ve Muhammediyyesi" adlı doktora çalışmasını tamamladı. 1977'de Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İktisadî Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne naklen geçti. Aynı sene "Sultan II. Murad Devri Mesnevileri" adlı çalışmasıyla doçent oldu. 1982

* Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi.

Türklük Araştırmaları Dergisi, sayı: 7
İstanbul, 1993, s. 1-12.

[Amil ÇELEBİOĞLU Armağanı]

Değerli Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

10 MART 1994

GAZİP YAYINLARI
KÜTÜPHANESİ

34. Yüksel, Sedit; "Gün Işığına Kavuşturulan İki Eser: M. Çavuşoğlu, Taşlıcalı Dukakinzâde Yahyâ Bey'in İstanbul Şehrengîzi; Letâyifnâme", TD, XXIV, 237 (Haziran 1977), 207-212.

Cemâl KURNAZ
Divan Edebiyatı Yazıları
Ankara -1997, s. 343-353.
DN: 48714.

MADDE KATILIM KURUMU
SONRA GELEN DOKÜMAN

6 MAYIS 1997

HOCAM PROF. DR. ÂMİL ÇELEBİOĞLU*

Hocam Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'yu bütün yurdu yasa boğan "hactaki tünel faciası"nda kaybetmiş bulunuyoruz. Eşi de ağır yaralı. İnanmak öyle zor ki, her an bir yerlerden çıkıverecek gibi. Ne var ki bekleyiş uzadıkça ümitler de azaldı. İnsan böyle bir ölümü içine sindiremiyor. Tek tesellimiz, Hakk'ın Onu hac esnasında yanına alması.

"Yıkıldı yeryüzüne aslına rücû etti
Saâdet ile hemân kurb-i Hazret'e gitti"

Hocam 1934 yılında Karaman'da doğmuştu. Ailesi Mevlânâ soyundan geliyordu. Babası Rıza Çelebioğlu, dedesi Karaman Mevlevîhanesi son şeyhi Ebubekir Çelebi (Zükür Çelebi)'dir. İlk ve orta tahsilini ailece gelip yerleştikleri Üsküdar'daki çeşitli okullarda yapmış ve İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olmuştur (1955). İlk önce İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydolmuş iken, hiç tanımadan tesadüfen misafir olarak girdiği Prof.Dr. Ali Nihad Tarlan'ın dersinin tesiriyle fakültesini değiştirerek Edebiyat Fakültesi'ne geçmiştir. Bu fakültenin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ile Sanat Tarihi Bölümü'nü birlikte bitirdi (1961). Konya Lisesi (1965-1966) ve Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü (1965-1966)'nde öğretmenlik ve idarecilik yaptı. Mezun olduğu bölümün Eski Türk Edebiyatı kürsüsüne asistan oldu (1966). Erzurum Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi'nde (1971-1977) ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdarî Bilimler Fakültesi

* "Hocam Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'nun Ardından", *Türk Yurdu*, 36 (Ağustos 1990), 47-58.